

Sporun Kuir Hali Mümkün: Queer Olympix Örneği

Sabiha Gizem ENGİN¹, Veli Onur ÇELİK²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. ORCID: 0000-0003-0898-8474

²Eskişehir Teknik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. ORCID: 0000-0002-7865-6531

To cite this article/ Atf için:

Engin, S. G., ve Çelik, V. O. (2023). Sporun Kuir Hali Mümkün: Queer Olympix Örneği. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 114-128.

Özet

Endüstriyel futbolun içerisindeki erillğe karşı, bir farkındalık yaratma amacı ile yola çıkan ve spor içerisindeki her türlü ırkçı, cinsiyetçi, ayrıştırmacı dili ve nefret söylemlerini hedef alan bir organizasyon olan ve FRIDA fonu tarafından desteklenen Queer Olympix, 2019 yılında 3. organizasyonunu gerçekleştirmiştir. Futbol başta olmak üzere; yoga, misket, petank (bocce) bayrak yarışı, hızlı yürüme, voleybol, uzun atlama gibi pek çok branşı içerisinde barındıran organizasyon aynı zamanda bünyesinde, söyleşiler, forumlar ve atölyelere de yer vermektedir. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden gözlem ve görüşmeden yararlanılmıştır. İki araştırmacının tam katılımcı gözlemci olarak yer aldığı organizasyonda, süreçler ile ilgili daha detaylı bilgilerin edinilmesi açısından organizasyon komitesi ile yapılandırılmamış bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen gözlem ve görüşmeler sonucunda; İçsel faktörler, dışsal faktörler ve etkinlik organizasyonu olmak üzere ana temalar belirlenmiştir. Organizasyonun asıl amacı dikkate alındığında, özellikle spor camiası içerisindeki erkek egemen yapıya, nefret diline ve cinsiyetçi söylemlere karşı bir farkındalık yaratılması, ayrıca toplumun bilinçlendirilmesi çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Queer teori, Spor, Toplumsal cinsiyet, LGBT+, Queer Olympix

Queer Status of Sport is Possible: Example of Queer Olympix

Abstract

Queer Olympics, founded to particularly raise awareness against the masculinity in the industrial football and supported by FRIDA fund, targeting any kind of racist, gendered, discriminative language and hate speech in sport, held its 3rd organization in 2019. The organization incorporating many branches such as yoga, bocce, petanque, relay race, race walking, volleyball, long jump, and especially football, also gives place to interviews, forums and workshops in its activities. In the study, observation and interview was utilised as the qualitative research techniques. In the organization in which two researchers took place as the participant observers, an unstructured interview was made with the organization committee to obtain more detailed information related to the processes. At the end of the observations and interviews, the themes; internal factors, external factors and event organization were determined. When the main purpose of the organization is considered, handling the issues such as raising awareness against male stream, hate speech, and gendered discourse in the sport community and raising the awareness of public in this regard, manifests the importance of this study.

Keywords: Queer theory, Sport, Gender, LGBT+, Queer Olympix

*Bu çalışma 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde "İrkçılığa, Cinsiyetçiliğe, Nefret Söylemi ve Ayrımcılığa Bir Tepki: Queer Olympix" ismi ile 13-16 Kasım 2019'da sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Bu çalışmanın temel amacı, Queer kavramının ortaya konmasından çok, spor ve Queer teorisinin birbiri ile olan ilişkisini incelemek ve sporun Queer'leşme sürecinin ortaya konmasına katkıda bulunmaktır. Eril yapı ile birlikte yoğurulan spor kavramı ve bu yapı içerisinde var olmaya çalışan LGBT+ bireylerin görünürlüğünün artırılması ile spora Queer bakışın yansımalarının Müslüman bir ülkedeki karşılığının tespiti amaçlarımız arasındadır.

Queer kavramının akademiye girmesi Judith Butler'ın bakış açısı ile Queer'in ölümü demektir fakat bu görüş Queer teorisinin akademik olarak kullanılamayacağı anlamına gelmemektedir. Araştırma sürecinde, Queer, bir amaç olarak ele alınmamıştır fakat Queer kavramı bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Queer'i var olmak için atılan adımlarda dilsel/davranışsal her türlü eylemde destekleyici bir kavram olarak ele almak gerekmektedir.

Bu çalışma heteroseksüellik veya homoseksüellik ile ilgili geçmiş ya da tarihsel kökenden ziyade, bugün gelinen son durumda sporun içerisinde nerede konumlandığının, nasıl algılandığının çerçevesi ile ilişkilidir.

Queer Kavramı ve Queer Teori

Queer'in kelime anlamı "tuhaf, acayip, vb." kavramlar ile anılmakta ve kavramsal olarak, heteroseksüel olmayan, alışılmış normların ve ikili sistemlerin dışındaki bireyler için kullanılan bir kelime olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkçe 'de LGBT+ bireylere hakaret amaçlı olarak (ibne) da kullanılmıştır. Queer, 90'lı yıllarda Judith Butler'ın "yaratıcı tekrar" ifadesi ile birlikte LGBT+ hareketin içselleştirmesi sonucu görünür hale gelmiştir (Özkazanç, 2018).

Queer'in teori olarak akademiye girmesi 1990'lı yılların başında Judith Butler'ın "Cinsiyet Belası: Feminizm ve Kimliğin Altüst Edilmesi" çalışması ile gerçekleşmiş olsa da temellerini 1950'lerde yazı hayatına başlayan Michael Foucault atmıştır (Demiral, 2018; Erkök, 2011). Genel anlamda Butler, cinsiyetlerle ilgili kimliklerin mutlak ve doğal olup olmadığını sorgulamış ve bu düşüncenin karşısında yer almıştır. Cinsiyetin kültür veya doğal bir temele dayanmadığını savunan Butler, toplumsal cinsiyetin oluşturduğu kurgunun bir sonucu olarak değerlendirmiştir (Butler, 2014). Cinsiyetlerin, toplumsal cinsiyetin, cinselliğin, beden ve kimliklerin doğal olmadığını savunan Butler, bu kavramların değişim ve dönüşüme açık olduğunu vurgulamaktadır. Queer teori içerisinde beş temel özellik barındırmaktadır. Bunlar; kimikleştirme karşıtlığı (Anti-Identitarianism), yapısalcılık ve psikanaliz (Poststructuralism and psychoanalysis), normallik karşıtlığı (Antinormative (sexual) politics), heteronormatiflik eleştirisi (A critique of heteronormativity), durumsallık ve çeşitlilik (Contingency and multiplicity) (McDonald, 2002). Öz olarak, Queer ortaya kim tarafından koyulan bir kavram olursa olsun normlara, normallığe, heteronormativeye, toplumsal cinsiyete, devlete, aileye, özgürlüğe, tüketime, doğaya, kültüre, ırka, etnik tabana, sınıfa karşı bir savaşıma ve hayatta kalma mücadelesidir (Warner, 2013).

Spora Queer Bakış

1990'lardan sonra gündem yaratan Queer kavramı ile birlikte, son otuz yılda, bilim insanları spor kültürü içerisinde homofobi ve heteronormativite ile ilgili güçlü analizler üretmişlerdir (King, 2008). José Muñoz (1999)'a göre spor içerisinde üretilen bu çalışmalar Queer

kavramının temelini yansıtmıyordu. Beyaz lezbiyen ve gay sporcular üzerinde yoğunlaşan çalışmalar, belli ırklar üzerinden ilerlediği için yanlış sonuçlar ortaya koyuyordu.

2000’li yıllarla birlikte “Gay Games” hareketi ortaya çıkmış ve farklı cinsel kimliklere sahip sporcuların içerisinde yer alabileceği bir organizasyon planlanmıştır. Gerçekleştirilen bu planlama McDonald (2006) tarafından Queer yaklaşıma aykırı bulunmuştur ve ırksal problemlerden ve ötekileştirmeden bahsedilmiştir (Davidson, 2013). Samantha King (2009) ise gerçekleştirdiği çalışmada, sporun içerisindeki homofobi ve heteronormatifiğe karşı acil bir çözüm üretilmesi gerektiğini savunmuştur.

Queer kavramı hem teori, hem de pratik olarak, hem günlük hayatta, hem de sporun baskıcı / marjinalleştirici yapılarını dönüştürmek için, hem heteroseksüellik ve erkeklikten kazanılan ayrıcalık ve yetkiyi altüst etmek, hem de işlev gören heteronormatif davranışları sorgulamak için sporun içerisindeki en iyi araçtır. Fakat bu gelişmeler sadece söylemdeki değişimler olduğundan dolayı, heteroseksüelliğin baskınlığını korumakta ve sanal bir eşitlikten başka bir şey ortaya çıkmamaktadır (Johnson ve Kivel, 2007).

Spor kavramı her ne kadar heteronormativiteyi içerisinde barındırsa da, normatif olmayan cinsiyet veya cinsel kimliğe sahip birçok birey için bir sosyalleşme, paylaşım ve gelişim aracıdır. Spor toplulukları genel olarak, ortak inançlar, paylaşılan değerler ve / veya ortak amaçlar doğrultusunda birleşirler ve bu amaçlar ve değerler genellikle sporun özü ile ilgilidir. Queer spor alanları, yoldaşlık ve rahatlık yerlerinin yanı sıra, zorunlu heteroseksüellik ve ciseksizme karşı direnç sağlayabilir ve zorunlu bir sığınak olabilir (Carter ve Baliko, 2017). Queer Olympix’in de temelinde yatan sebep budur ve Queer yaklaşıma en iyi örnek olacak organizasyonlardan biri olarak ülkemizde varlığını sürdürmektedir.

Queer Olympix

İlki İstanbul’da 2017’de düzenlenen ve başka bir oyun, başka bir tribün, başka bir olimpiyat mümkün diyen Queer Olympix ekibi, yola çıkış hikâyelerini şu sözler ile aktarmıştır;

“Bir süredir kentin çeşitli yerlerindeki halı sahalarda futbol oynayan kadınlar ve LGBT+ bireyler olarak, özlediğimiz kalabalıkları spor aracılığıyla yaratabilir miyiz, “kamusal alanda varız” cümlesini bir de sporla kurabilir miyiz diye sorduk kendimize ve bu etkinliğin hazırlıklarına koyulduk. Sporun kitleleri birleştirici gücünün yanı sıra bedenimizi özgürleştirmenin yollarından biri olduğuna inanarak bu deneyimi yaşamaya karar verdik.”

Aynı heyecan ile her sene Ağustos ayında organizasyonlarını planlayan Queer Olympix ekibi, 23-25 Ağustos 2019 yılı itibari ile olimpiyatları üçüncü kez gerçekleştirmişlerdir. Heybeliada (1. gün) ve Kalamış Parkı/Kadıköy (2. ve 3. gün) şeklinde planlanan organizasyonun 2019 yılı programı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Organizasyon Programı

Saat	1.Gün/ Heybeliada	Saat	2.Gün/ Kalamış Parkı	Saat	3.Gün/ Kalamış Parkı
09.50	Kadıköy iskelesinde buluşma	10.30	Günaydın	11.30	Günaydın
10.20	Kadıköy- Adalar vapuruna biniş ve Heybeliada’ya hareket	11.00	Bayrak yarışı ve hızlı yürüme	12.00	Queer League Armenia ile söyleşi

12.30	Tanışma oyunları	12.00	Oyun kurucu atölyesi	13.00	Doğaçlama atölyesi
13.00	Piknik	13.30	Uzun atlama	14.00	Futbol antrenmanı
14.00	Yoga	15.00	Forum: Kadınlar Dünya Kupası'nda Queer esintiler	15.00	İzleyici voleybol turnuvası
15.00	Petank, misket	16.00	Voleybol turnuvası	16.00	Futbol turnuvası
16.30	Plaj keyfi	17.00	Tenis / Queer circus	17.00	Queer circus
19.15	Dönüş vapuru	18.00	İzleyici futbol turnuvası	22.00	Ödül töreni/ Kapanış
		21.00	Özel maç: Queer League vs. Queer Olympix		

Olimpik branşlar olan futbol, plaj voleybolu, uzun atlama, bayrak yarışı ve hızlı yürüme çeşitli kurallar dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Bu kurallar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Sportif Oyun Kuralları ve Puanlama

Futbol Puanlama	Gözlemci Hakem, takımlara aşağıda yer alan kriterler üzerinden puanlama yapar. Bu puanlamaya takımların birbirine vermiş olduğu puan eklenir. En çok puanı alan takım kazanır😊.
Eşit Paslaşmaya ve Takım Oyuna: 1-10 puan arası,	
– Bir takım halinde hareket edebilen, eşit paslaşan, centilkuir hareketleri yaşatan takımlar, yüksek puan almaktadır. Deneyimli bireylerin önde, bireysel gol atmaya yönelik hareketlerde bulunan takımlar düşük puan alır. En önemlisi 😊 Queerolympix'de kimse fasulyeden sayılmaz!	
Sert / Tehlikeli bulunan oyun: 0 – (eksi) 10 arası puan alır	
– Omuz atma, hırsla hareket, sert vurma, çekiştirme, ayağını çok yukarı zarar verici şekilde kaldırma, kontrolsüz ve karşı takımdaki bireyleri düşünmeden tehlikeli oyun kurma vb. hareketler sebebiyle eksi 10'a kadar puan kırılabilir. Amaç her zaman eğlenmek ve bireyleri futbol oynamaya teşvik etmek, hatırlatalım 😊	
Ayrımcı Söylemler: 0 – (eksi) 10 arası puan alır.	
– Top direktten döner ve ağzınızdan .... (ayrımcı söylem veya küfür) ifadesi çıktı. Takımınızdan eksi 10'a kadar puan kırılabilir.	
Karşı Takımdan Puan alınır: 1 – 10 puan arası	
Maç Sonucunda: Kazanana 2, Kaybedene 1, Beraberliğe 1,5 puan verilir.	
TOPLAM PUAN: DOSTLUĞUN KAZANDIĞI BİR QUEER OLYMPIX	
Plaj Voleybolu Puanlama	Gözlemci Hakem, takımlara belirli kriterler üzerinden puan verir. Bu puanlara takımların birbirine vereceği puan eklenir. En fazla puanı alan takım kazanır.
Genel Kurallar	
– 4'e 4, 15 sayı 2 set (beraberlikte 3 set) şeklinde oynanır.	
– Aynı voleybol gibi her takım 3 kez topla temas edebilir	

-
- Servisi karşılayan takım servis atma hakkı kazandığında bu takımın oyuncuları saat yönünde bir pozisyon dönerler.
  - Çıplak ayakla oynanabilir, ayakla top çevrilebilir.
  - Top çizgideyse sayı kabul edilir.

Tehlikeli/Şaibeli Oyun: 0 – Eksi 10 puan arası

Ayrımcı Söylem: 0 – Eksi 10 puan arası

Karşı Takımdan Aldığınız Puan: 1 – 10 puan arası

Maç Sonucu: Kazanan 2, Kaybeden 1 puan

TOPLAM PUAN: DOSTLUĞUN KAZANDIĞI BİR QUEER OLYMPIX

Uzun Atlama, Bayrak Yarışı ve Hızlı Yürüme Puanlama

Bu branşlarda her takımdan 3'er kişi yarışır.

Uzun Atlama

-
- Her yarışmacının iki kere atlama hakkı bulunur.
  - Halının bitip kumun başladığı yere ayak teması olursa 0 puan alınır.
  - Halının bitiş çizgisine en yakın temas noktası hakemin ölçeceği mesafe olur.

Uzun Atlama Puanlama: Her takımdaki 3'er kişinin atladığı en uzun mesafeler toplanır.

Bayrak Yarışı

-
- Bayrağı almadan diğer oyuncu yarışa başlayamaz
  - Yolda bayrağı düşürseniz dönüp almak zorunludur.

Bayrak Yarışı ve Hızlı Yürüme Puanlama: Bitiş çizgisine en önce veren takım ilk sırayı alır.

Queer Olympix'te 2019 yılı itibari ile on futbol takımı organizasyona dâhil olmuştur ve Ermenistan'dan 'Queer League Albania' isimli bir futbol takımı misafir olarak organizasyon dâhilinde davet edilmiş ve ağırlanmıştır. Organizasyon içerisinde yer alan futbol takımları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Organizasyona Katılan Futbol Takımlarının Listesi

1	Atletik Dildoa
2	CadıKöy
3	Lolito
4	Muamma
5	Olympic Halkedon
6	Sportif Lezbon
7	Q-Bitches
8	Queerpool
9	QO Karması
10	QO Enternasyonal Karma

Takımların müsabakalar için eşleşmesi, Atletik Dildoa takımı (organizasyon yürütücüsü) instagram hesabı üzerinden canlı yayın aracılığı ile kura usulü gerçekleşmiştir. Gerçekleşen kura sonucunda, 5'er takımdan oluşan, A ve B olmak üzere iki grup belirlenmiştir.

Queer Olympix her ne kadar içerisinde Olimpik branşları, puanlamayı, rekabeti, kazanmak ve kaybetmeyi barındıran bir organizasyon olsa da, her kesime hitap etme çabası, topluma kazandırmak istedikleri ve “Dostluğun kazandığı bir Queer Olympix” ifadesi ile yola çıkış amacını açıkça ortaya koymuştur. Bu amaç ve hedef doğrultusunda ilerleyen ekip, bu yıl gerçekleştirdikleri organizasyonda bir takım problemlerle karşılaşmıştır. Heybeliada’da gerçekleşen organizasyonun ilk günü sonrasında ikinci ve üçüncü günün Kalamış parkı/Kadıköy’de devam etmesi öngörülüyordu. Fakat ikinci gün Kalamış parkına gidildiğinde organizasyonun Kadıköy Kaymakamlığı tarafından çeşitli gerekçeler sunularak iptal edildiği bilgisi, kolluk kuvvetleri tarafından katılımcılara bildirilmiştir. Bu süreçte mücadele edilmek istenen eril teamülün organizasyon katılımcıları üzerinde bir baskı oluşturmak için harekete geçtiği ve iptal sürecinin yönetilmesi hususunda organizasyonun sağduyulu davrandığını, aynı zamanda da uyumlu hareket ettiğini söylemek mümkündür.

İptal kararı sonrasında organizasyon bir kriz yönetimi gerçekleştirmiş, organizasyonun devamlılığını sağlamak ve sekteye uğratmamak adına adımlar atmış, organizasyonun farklı şartlar altında sürdürülmesini ve tamamlanmasını sağlamıştır. Detaylı bilgiye bulgular bölümünde yer verilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan “durum çalışması” kapsamında yürütülmüştür. Merriam (2013) durum çalışmasını tanımlarken, sınırlı bir yapının derinlemesine olarak incelenmesi ve sonuç olarak betimlenmesi ifadesini kullanmıştır. Creswell (2007) ise, belli bir zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birden fazla durumu gözlem, görüşme, raporlama, dokümantasyon gibi veri toplama araçları ile derinlemesine inceleme yapma ve duruma bağlı olarak oluşan temaları tanımlamada kullanılan bir nitel araştırma yöntemi olarak tanımlama yapmıştır.

Veri Toplama Araçları

Gerçekleştirilen araştırmada, gözlem ve görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan gözlemlerde detayların daha iyi ortaya konması ve verilerin unutulmaması açısından gözlemci tarafından her gün kayıt altına alınmış ve günlük tutulmuştur. Gözlem herhangi bir ortamda gerçekleşen davranışları ayrıntılı olarak anlamaya çalışmak amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Gözlemler, belirlenen alanlarda gördüğünü ve duyduğunu sistematik olarak dikkatli bir şekilde kaydetmeyi içerir (Mertler, 2006). Günlük, düzenli bir şekilde, kişisel ve eş zamanlı olarak kaydedilen ve bir birey tarafından sürdürülen bir doküman olarak tanımlanabilir (Alaszewski, 2006). Veri toplamada kullanılan bir diğer yöntem de derinlemesine görüşmelerdir. Bu araştırma kapsamında görüşme yapılması planlanmamıştır fakat öngörülemeyen ve Kadıköy Kaymakamlığı’na verilen organizasyonun iptal edilmesi kararı sonucunda, organizasyon ekibinden bir yetkili ile yapılandırılmamış görüşme gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmalarda araştırmacılar, araştırmalarına bazı görüşme

sorularıyla başlayabilir veya süreç içerisinde sorular sormaya, eklemeye ve soruları şekillendirmeye eğilimli olabilirler (Glesne, 2013).

Araştırmada organizasyon yetkilisi ile yapılan görüşmede aşağıdaki sorular yöneltilerek etkinliğe ilişkin bilgi toplanmaya çalışılmıştır:

- Organizasyonun iptal olma gerekçesi nedir?
- Organizasyon için gerekli kurumlardan izinler alınmış mıydı?
- Aktivist bir hareket olarak neden iptal ile ilgili bir eylem gerçekleşmedi?
- Böyle bir iptali bekliyor muydunuz?
- Yurtdışından gelen misafir takımın endişeleri var mı?

Verilerin Çözümlemesi

Nitel araştırmalarda veri çözümleme süreci araştırmalarda toplanan verilerin anlaşılır bir şekilde bir araya getirilmesini içerir. Nitel araştırmalarda veri analizi çeşitlilik, yaratıcılık ve esneklik olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Alan yazında veri analiz sürecinde araştırmacı için gerekli olan kavramlar vardır. Bu kavramları Dey (1993) şu şekilde ele almıştır: Betimleme, sınıflama ve ilişkilendirme. Betimleme aşamasında araştırmacı topladığı verileri ayrıntılı olarak tanımlar. Bu şekilde okuyucunun verilerin toplandığı ortama, araştırmaya katılan bireylerin görüşlerine ve araştırma sürecine dair bilgileri ilk elden edinmesine olanak sağlamaktadır. İlişkilendirme aşamasında ise belirli temalar altında sınıflandırılan veriler ilişkilendirilir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Gerçekleştirilen araştırmada tüm gözlem ve görüşme süreci tamamlandıktan sonra toplanan veriler yazıya dökülmüş ve deşifre edilmiştir. İlk olarak tüm deşifreler okunmuş, sınıflama aşamasında veriler kodlanmış ve bu kodlar doğrultusunda temalar oluşturulmuştur. Kodlamaların karşılaştırılması ve doğrulanması, iki araştırmacı tarafından “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” formülü ile hesaplanmıştır.

Güvenirlilik= Görüş Birliği/Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı X 100

Alan yazında yukarıda yer alan güvenirlilik formülü ile elde edilen sonucun en az % 70 olması güvenirliliğin sağlanabileceği anlamına gelmektedir (Miles ve Huberman, 2002). Yapılan hesaplamalarda kodlayıcılar arası güvenirliliğin hedeflenen oranın üzerinde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca MAXQDA programı aracılığıyla gözlem ve görüşme ile ilgili yazılı metinlerin değerlendirilmesi yapılmış, ortaya çıkan temalar, alt temalar ve kodlar gözlem ve görüşme metinleri tekrar gözden geçirilerek düzenlenmiştir. Tüm gözlem ve görüşmeye yönelik yapılan kodlamalar tamamlandıktan sonra benzer olan kodlamalar birleştirilmiş, birbiriyle ilişkili olabilecek kodlar aynı tema altında toplanmıştır. Gözlem ve görüşmeye ait ifadeler, belirlenen bu temalar çerçevesinde yorumlanmış ve değerlendirilmiştir.

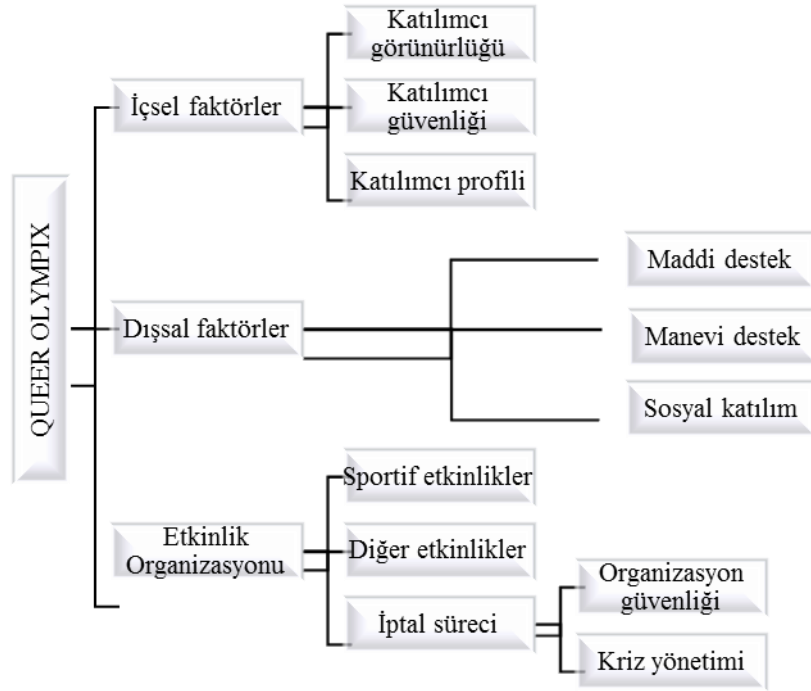
Araştırma Katılımcıları

Çalışmanın katılımcılarını, Queer Olympix organizasyonuna dâhil olan kişiler ve araştırmacı oluşturmaktadır. Gözlem yapmak üzere organizasyon komitesinden izin alınmış ve

katılımcılara bu hususta bilgilendirme yapılmıştır. İlk gün toplam 78 kişi ile gerçekleştirilen organizasyon, ikinci gününe 52 ve üçüncü gününe 83 kişi ile devam etmiştir.

BULGULAR

Çalışmanın bulguları değerlendirilirken organizasyonun yapısına, katılımcıların deneyim ve beklentilerine odaklanılmıştır. Bu bağlamda organizasyonun ulaşmak istedikleri amaçlar, queerleşme adına atılan adımlar, katılımcıların paylaşımları ve birlik beraberlik üzerinde durulmuştur. Çalışma kapsamında tespit edilen tema, alt tema ve kodlar Şekil-1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Belirlenen Temalar ve Kodlar

İçsel Faktörler

Her LGBT+ birey ya da örgüt toplum içerisinde var olabilmek adına çeşitli kaygılar taşımakta ve bunun için bazı durumlarda kabul görebilmek adına çabalarken bazı durumlarda ise gizlenmek için çaba harcamaktadır. Bu çaba gerek güven kaygısı, gerek gelecek kaygısı, gerekse maddi kaygılar ile olabilmektedir.

Organizasyonun içerisinde geçirilen süre boyunca katılımcıların ve organizasyonun toplum içerisinde herhangi bir görünürlük çabası içerisinde bulunmadığı anlaşılmaktadır. Aktivist bir hareket olarak karşımıza çıkan LGBT+ hareketi etkinlik süresi boyunca hem organizasyon, hem de katılımcılar olarak topluma son derece duyarlı davranışlar sergilemişlerdir. Tepki çekmemek adına etkinlik alanına kadar Pride bayrağı açılmamış ve insanları rahatsız edici hareket ve davranışlardan kaçınılmıştır. Bunun sebebinin toplumun hassasiyetlerine saygıdan dolayı olduğu düşünülmektedir. Ayrıca organizasyonun ilk günü için Heybeliada'da gözlerden uzak bir ormanlık alan tercih edilmiş, sebebinin de toplumsal olarak oluşabilecek gergin bir ortamdan kaçınmak olduğu düşünülmektedir. Ayrıca açık kimlikleri ile toplumsal

alanlarda var olmayan katılımcılara, organizasyon başlangıcında yeşil renkli bileklikler dağıtılmış, fotoğraf ve video çekiminin sadece organizasyon tarafından yapılması hususundaki hassasiyetten bahsedilmiş ve bilekliği bulunan katılımcıların ifşa olmayacakları hususunda garanti verilmiştir.

Organizasyon süresi boyunca en çok dikkat edilen unsurlardan birisi güvenlik olmuştur. Bir katılımcının başka bir katılımcıya karşı, geçmiş zamanda gerçekleştirdiği bir taciz olayı ile suçlaması sonucu, taciz ile suçlanan katılımcı hızla organizasyonun içerisinden uzaklaştırılmıştır. Suçlanan ve suçlayan kişilerin beyanlarının doğruluğu o an tespit edilemeyeceğinden dolayı, katılımcıların güvenliğinin sağlanması açısından kişinin uzaklaştırılmasının uygun bulunduğu düşünülmektedir.

Organizasyona katılım gösteren bireylerin profilleri hususunda özellikle yönelimler ve kimlikler açısından bir ayırım yapılmamasına rağmen, organizasyon yetkilileri cishetero olarak tanımladıkları yani homofobik tutumlar içerisinde olabilecek bireyleri kabul etmediklerini katılım formunda belirtmişlerdir. Buradaki asıl sebebin yine katılımcıların güvenliği ve ortamın huzurunun sürekliliği ile bağlantılı olduğunu söylemek mümkündür.

Dışsal Faktörler

Özellikle azınlık olarak mücadele vermeye çalışan örgütler maddi, manevi ve sosyal anlamda her türlü desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Amaçlarını gerçekleştirmek adına attıkları adımlarda yanlarında destekleyicilerin olduğunu bilmeleri güveni arttırmakta ve sürdürülebilir olmalarına katkı sağlamaktadır.

Queer Olympix bağlamında da baktığımızda organizasyon, FRIDA-Genç feminist fonu desteğini alarak maddi ihtiyaçlarını karşılamakta ve organizasyonu gerçekleştirmektedir. Ekstra bütçe sağlamak adına kampanyalar düzenleyen Queer Olympix ayrıca, bütçenin arta kalması durumunda, geçiş süreci (trans birey) içerisindeki bireylerin ameliyat ve hormon masraflarına destek olmak amacıyla kullanılmaktadır.

Manevi destek açısından diğer örgütlerle son derece uyumlu çalışan Queer Olympix bünyesinde pek çok örgütlü kişiyi de barındırmakta ve aslında paydaşlardan yardım almaktadır. Pembe hayat, Kaos GL gibi aktivist örgütler tarafından destek gören organizasyon, ayrıca kadın örgütleri ve vegan örgütler tarafından da destek görmekte ve birlikte çalışmaktadır. İlk gün gerçekleşen piknik boyunca sunulan vegan yemekler, dayanışmaya bir destek olarak değerlendirilebilir. Bu desteğe bir örnek de kadın örgütleridir çünkü organizasyon hakkında alınan olumsuz karar ile ilgili olarak, destek vermek amacıyla ilk iletişime geçen kişiler bu örgütlerin temsilcileridir. Bu doğrultuda, azınlıkların birlikte çalışmasının sebebinin daha fazla kitleye kitap etmek olduğu söylenebilir.

Queer Olympix organizasyonu renkli yapısı ve eğlenceli karakteri ile toplum içerisinde varlığını göstermektedir. Organizasyon alanına ulaşmak adına kullanılan toplu taşıma araçlarında söylenen çeşitli dillerdeki şarkılar ve oynanan oyunlara halk da katılım göstermiştir. Pek çok dilde söylenen şarkılara eşlik eden orta yaşlı kadınlar ve oynanan oyunlara çocuklarının da dâhil olmasına izin veren aileler, sosyal alanlardaki katılım ve desteğin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Etkinlik Organizasyonu

Queer Oympix 2017 yılından bu yana devam eden ve bu sene üçüncüsü gerçekleşen bir organizasyondur. İçerisinde barındırdığı branş çeşitliliği, puanlama sistemi, eğlenceli kültürü ve ödüllendirme şartları ile katılımcılarını kendisine çeken bir yapıdadır.

Organizasyon içerisinde sportif etkinlik olarak, puanlama dâhilinde futbol, voleybol, uzun atlama, bayrak yarışı, hızlı yürüme gibi etkinlikler bulunmasının yanı sıra, yoga, petank, msket, tenis gibi etkinlikler de program dâhilinde yer almaktadır. Organizasyonun adına yakışır olan olimpik spor branşlarının yanı sıra, profesyonel olmayan insanları da kucaklamak adına sadece fiziksel aktivite içeren etkinliklerin de gerçekleştirilmesindeki amacın daha geniş kitleye hitap etmek olduğu düşünülmektedir.

Sportif etkinlikler dışında piknik, çeşitli oyunlar, sirk gösterileri gibi etkinlikleri de programına dâhil eden Queer olympix, aktivist kimliği ile birlikte çeşitli atölye, forum ve söyleşilere de programında yer vermiştir. Bu kadar farklı kalemin ve çeşitliliğin sunulmasındaki sebep daha çok katılımcının dikkatini çekmek olarak düşünülmektedir.

İptal kararı alınan organizasyon ile ilgili olarak güvenliği sağlamak adına, organizasyon ekibi katılımcıları güvenli alanlara taşıyarak süreç yönetimine başlamıştır. Bu konuda güvenli alanların azınlık gruplar tarafından ne kadar önemli olduğu ve kazanılmış alanların azlığından söz etmek mümkündür. Mevcut karmaşık durum dâhilinde gerçekleştirilen yapılandırılmamış görüşme sonucunda, gerekli izinlerin alındığı dile getirilmiş ve neden eylemsel bir hareket içerisine girilmediği sorunun cevabı şu şekilde verilmiştir;

“Kullandığımız fon kapsamında, gelecek senelerde destek alabilmemiz adına çekincelerimiz var ve böyle bir organizasyonun herhangi bir olumsuzlukla anılmasını istemiyoruz. Ayrıca katılımcılarımız bizim için değerli, yurtdışından gelen misafirlerimize olumsuz deneyimler yaşatmak istemeyiz.”

İptal edilen organizasyonun sonucunda, organizasyon ekibi tarafından yeni bir strateji belirlenmiş ve ikinci günün boş geçmemesi adına bir oyun salonuna gidilmiştir. Yabancı misafirlerin de olması organizasyon için büyük önem arz etmektedir. Oyun salonunda sınırsız oyun imkânı tanıyan, bowling, karaoke, atari, dart, bilek güreşi gibi oyunlarda küçük yarışmalar düzenleyen ekip, herkesin eğlenmesine özen göstermiştir. Organizasyon ekibi yaşanan aksaklık sonucunda hayal kırıklığı yaşadığını ve yaşattığını dile getirmiştir ve telafi etme sözü vermiştir. Yaşanan aksaklık sonucunda planlanan programın dışında hareket edilmesine rağmen 2. Gün sonunda Ermenistan’dan gelen misafir takım ile birlikte bir söyleşi ile günün sonuna gelinmiştir. Yaşanan bu aksaklığa rağmen, birlik, beraberlik ve dayanışmanın insanlara mutluluk getirdiğini söylemek mümkündür. Bu olumsuzluk ile ilgili olarak temsilci ve katılımcıların görüşleri şu şekildedir ([http-1](#); [http2](#));

Temsilci: *“Bugün öğrendik ki uzun atlamamız kamu sağlığını, düzenini ve ahlakını tehdit ediyor. Fazla uzağa ya da fazla yükseğe atlarsak, olmamız istenmeyen alanlarda olmakta ısrar edersek heteroseksizmi de aşabiliriz, maazallah!”*

Katılımcı: *"Spor yapacağımız tek alan Kalamış Parkı değil. Devlet bizi yıldırabileceğini, bir daha alana çıkmayacağımızı düşünüyor. Biz buna devam*

etmiyor olsaydık onların istediğini gerçekleştirmiş olacaktık ama bu hiçbir zaman olmayacak."

Temsilci: *"Devleti, kaynaklarını LGBT+'ların halı saha maçı yapmasını engellemek için kullanmak yerine kadın ve nefret cinayetlerini önlemek için kullanmaya davet ediyoruz. LGBT+'lar her yerde olduğu gibi sahalarda da var olmaya devam edecek."*

Üçüncü gün Kalamış parkından Moda'da bir halı sahaya taşınan organizasyonda planlanan pek çok etkinlik yapılamamasına rağmen futbol müsabakaları gerçekleşmiştir. Her takımın kendisine özgü marjinal isimleri ile forma renk ve stilleri dikkat çekmiştir. Farklı tarzların olmasının sebebinin katılımcıların renkli kimliklerinden ve aktivist tutumlarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Gün sonunda kapanış ve ödül töreni için Kadıköy'de yer alan bir mekâna gidilmiş ve hemen hemen herkese ödüller dağıtılmıştır. Ödül töreni organizasyonu ve ödül dağılımının, olimpiyat ruhuna yakışır bir şekilde herkesi mutlu edecek bir tutum ile dağıtıldığı ve mutlu bir kapanış gerçekleştirilmiş olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Gerçekleştirilen araştırma kapsamında, gerek organizasyonun yapısı, gerek katılımcılar, gerek sosyal ilişkiler, gerekse yaşanan aksaklıkların, varoluşsal sürdürülebilirlik (içsel faktörler), çevresel faktörler ve etkinlik (organizasyon) sürdürülebilirliği olarak ayrı kategoriler altında incelenmesine karar verilmiştir.

İçsel faktörler altında yer alan görünür olma kavramı, alanyazında en çok üzerinde durulan konulardan birisidir. Gerçekleştirilen çalışmada, görünürlük ve farkındalık için gerçekleştirilen bu organizasyonda, bireylerin kişisel görünürlüklerinden ziyade toplum içerisinde var olabilmek üzerinde durulmuştur. Toplum içerisinde açık bir kimlik ile var olabilmenin zorluğundan bahseden bireyler, genellikle gizlenme politikası izlediklerinden bahsetmişlerdir. LGBT+ bireylerin toplumsal olarak yerleri, hakları, algılanış biçimleri, görünürlükleri ile ilgili olarak alanyazında gerçekleştirilen çalışmaların sonuçları da çalışmamızın sonuçları ile paralellik göstermekte ve toplum içerisinde kabul üzerinde durmaktadır (Krane, 2016; Sykes, 2016; Zabus ve Coad, 2013; Griffin, 2012).

Organizasyon oyun kuralları içerisinde yer alan ve puan kaybetme sebebi olan ayrımcılık ile ilgili ifadeler ve nefret söylemleri, takımları desteklemek amacı ile çeşitli şarkı ve marşlar ile endüstriyel futbol dünyasında yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazılan bu marşlar Türkiye'de olduğu gibi farklı ülkelerde de öz olarak aynı içeriği taşımaktadır. Dundes (1985)'in çalışmasında Amerikan futbolunun bir ritüeli olan marşların savaşımlardan, silahlardan, eş cinsellik ile ilgili aşağılayıcı ifadelerden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu gerçeklik Türk futbolu içerisindeki ötekileştirici, dışlayıcı ve homofobik kültür ile paralellik göstermektedir ve altında yatan psikolojik sebepler ortaya konmaktadır (Kaya 2016; Akbaş, 2012; Eker, 2010; Yıldız Ekin, 2005).

Her kurum ve grup gibi maddi ve manevi olarak desteğe ihtiyaç duyan organizasyon ve LGBT+ bireyler özellikle resmi kurumlarca destek hususunda sorun yaşadıklarını, gerek iş hayatında, gerekse spor hayatında her zaman ayrımcılığa uğradıklarını organizasyon

içerisinde dile getirmişlerdir. Alanyazında son on yılda atılan adımlar, yapılan değişiklikler ve farkındalık için sağlanan destek olmasına rağmen, LGBT+ sporcuların hala ayrımcılık, desteklenmeme ve bir problem olarak algılanma ile yüz yüze olduklarının, ayrıca yaşadıkları maddi zorlukların altı çizilmektedir (Zeigler, 2016; Melton ve Cunningham, 2014; Washington ve McKay, 2011; Symons ve ark., 2010). Ayrıca maddi ve manevi destek bağlamında yakın zamanda sorun yaşanan atlet Caster Semenya ve bisikletçi Rachel McKinnon, toplumsal cinsiyet eşitsizliği bağlamında karşımıza çıkan en güncel örneklerdir (http-3, http-4). Erkek sporcular göz önüne alındığında keskin kararlardan kaçınılması, hatta fizyolojik durumları ile ilgili övgü içeren başlıklara yer verilmesi ise toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gözler önüne sermektedir (http-5).

Hemen hemen tüm toplumlarda Queer Olympix gibi farkındalık yaratma amaçlı organizasyonların varlığından söz etmek mümkündür. Queer olympix şuan çeşitli sebeplerden dolayı her ne kadar amatör ruh ile yoluna devam etse de, yabancı alanyazın daha profesyonel organizasyonlarla karşımıza çıkmaktadır. Aktif bir şekilde çalışan “*Federation of Gay Games*” 1982 yılından bu yana farklı cinsel yönelime sahip bireyler ile “*Gay Oyunları*”nı her dört senede bir gerçekleştirmektedir. San Francisco’da gerçekleştirilen ilk oyunlardan sonra farklı ülkelerde düzenlenen gay oyunlarının en son düzenlendiği ülke Fransa (2018) ve bir sonraki düzenleneceği ülke Çin (2022)’dir. Ülkemizin aksine pek çok resmi kuruluş desteğini arkasına alarak, Olimpiyat kökeni ve yapısı ile gerçekleşen organizasyon, pek çok araştırmaya konu olmuştur (Symons, 2010; Davidson, 2007; Waitt, 2005; Waitt, 2003; Krane ve ark., 2002; Pitts, 1998). Gay Oyunları dışında karşımıza çıkan Amerika’da faaliyet gösteren “GLSEN (Gay Lesbian Straight Education Network) Sports Project” de LGBT+ faaliyetlere örnektir (http-6; http-7).

Sonuç olarak, Queer Olympix öncü bir organizasyon olarak hem toplumsal cinsiyet algısı ile mücadele etmekte, hem de azınlıkların hakları, görünürlükleri ve farkındalıkları adına mücadelesini sürdürmektedir. Toplumu rahatsız etmeyecek ve tepki çekmeyecek şekilde belirlenen organizasyon ve organizasyon alanları ile bilinçli adımlar atan Queer Olympix ekibi, LGBT+ kapsayıcı organizasyonu ile toplum içerisinde farkındalığı amaçlamakta ve azınlık bireylere toplum içerisinde yer açmayı hedeflemektedir.

Yerli alanyazında LGBT+ çalışmalara özellikle sağlık ve sosyoloji alanında sıkça rastlanmaktadır fakat Queer çalışmalar her alanda azınlık kalmaktadır. Spor gibi daha spesifik alanlarda, azınlıkları ele alarak yapılacak çalışmalar hem alanyazındaki eksikliğin doldurulması, hem de sosyal sorumluluk açısından önem arz etmektedir. Sporun içerisindeki eril yapının ortaya çıkarılması ve yok edilmesi adına, toplumsal cinsiyet çalışmalarına özen gösterilmesinin, bireylerin eşit haklara sahip olabilmesi adına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akbaş, E. (2012). *Türkiye’de sosyal medyada futbol taraftarlarının erkeklik söylemleri* (Doctoral dissertation, İstanbul Bilgi Üniversitesi).

Alaszewski, A., *Using Diaries for Social Research*, Sage, London, Thousand Oaks, New Delhi, 1-2, 2006.

- Butler, J. (2014) *Bela Bedenler*, Çev: Çakırlar, C. ve Talay, Z., İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Carter, C., & Baliko, K. (2017). 'These are not my people': queer sport spaces and the complexities of community. *Leisure Studies*, 36(5), 696-707.
- Cavkaytar, S. (2009). *Dengeli okuma yazma yaklaşımının Türkçe öğretiminde uygulanması: İlköğretim 5. sınıfta bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design – Choosing Among Five Approaches* (2nd ed.), SAGE Publications, Thousand Oaks, California.
- Çalışkan, K., Büyükakgöl, Ü. C., Yüce, A., Katırcı, H. (2018). Futbolda nefretin anatomisi: Türk spor basınında nefret dili. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, 1(1), 1-21.
- Davidson, J. (2007). The necessity of queer shame for gay pride: The gay games and cultural events. In *sport, sexualities and queer/theory* (pp. 102-118). Routledge.
- Davidson, J. (In press). Racism against the abnormal? The 20th century Gay Games, biopower, and the emergence of homonational sport. *Paper forthcoming in Leisure Studies*. doi:10.1080/02614367.2012.723731
- Demiral, A. (2018). *Queer Teori ve Sanat; Sanatın Queer Hali*, 12. Ulusal Sanat Sempozyumu, Ankara.(1985). The American game of" Smear the Queer" and the homosexual component of male competitive sport and warfare. *Journal of Psychoanalytic Anthropology*.
- Eker, G. Ö. (2010). Futbolun Dayanılmaz Çekiciliği, Büyülenen Taraftar Portresi, Fanatizm Ve Beşiktaş. *Milli Folklor*, 22(85).
- Erkök, Ş. Ö. (2011). *Performans sanatı ve aktivizm*. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Glesne, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş*, (A, Ersoy, P, Yalçınoğlu, Çev.), Anı Yayıncılık, Ankara, p.141.
- Griffin, P. (2012). LGBT equality in sports: Celebrating our successes and facing our challenges. Sexual orientation and gender identity in sport: *Essays from activists, coaches, and scholars*, 1-12.
- Huberman, M., & Miles, M. B. (2002). The qualitative researcher's companion. *Sage*.
- Johnson, C. W., Kivel, B. (2007). Gender, sexuality and queer theory in sport. *In Sport and Gender Identities* (pp. 103-115). Routledge.
- Kaya, A. Y. (2016). *Türkiye'de spor basını haber dili: futbol haberlerinde sözcük seçimi üzerine bir içerik çözümlemesi* (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- King, S. (2008). What's queer about (queer) sport sociology now? *A review essay. Sociology of sport journal*, 25(4), 419-442.
- King, S. (2009). Homonormativity and the politics of race: Reading Sheryl Swoopes. *Journal of Lesbian Studies*, 13(3), 272-290.
- Krane, V. (2016). *Sport for LGBT athletes*. Routledge international handbook of sport psychology, 238.

- Krane, V., Barber, H., McClung, L. R. (2002). Social psychological benefits of Gay Games participation: A social identity theory explanation. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14(1), 27-42.
- McDonald, M.G. (2006). *Beyond the pale: The whiteness of sport studies and queer scholarship*. In J. Caudwell (Ed.), *Sport, sexualities, and queer/theory* (pp. 33–46). New York, NY: Routledge.
- McDonald, M. G. (2002). Queering whiteness: The peculiar case of the Women's National Basketball Association. *Sociological Perspectives*, 45, 379–396.
- Melton, E. N., Cunningham, G. B. (2014). Who are the champions? Using a multilevel model to examine perceptions of employee support for LGBT inclusion in sport organizations. *Journal of Sport Management*, 28(2), 189-206.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel vaka (durum) çalışması* (Çev. E. Karadağ), S. Turan (Çev. Ed.), Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber (pp: 39-54), Ankara. Nobel Yayıncılık.
- Mertler, C.A., *Action Research. Teachers as Researcher in the Classroom*, Sage Publication, Thousand Oaks, CA, 24-94, 2006.
- Muñoz, J. E. (1999). *Disidentifications: Queers of color and the performance of politics* (Vol. 2). *U of Minnesota Press*.
- Özkazanç, A. (2018). *Feminizm ve Queer Kuram*. Ankara: Dipnot Yayınları
- Pitts, B. (1998). An analysis of sponsorship recall during Gay Games IV.
- Sykes, H. (2016). *The sexual and gender politics of sport mega-events: Roving colonialism*. In *The Sexual and Gender Politics of Sport Mega-Events* (pp. 13-31). Routledge.
- Symons, C., Sbaraglia, M., Hillier, L., & Mitchell, A. (2010). Come out to play: The sports experiences of lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) people in Victoria.
- Symons, C. (2010). *The gay games: A history*. Routledge.
- Waite, G. (2005). The Sydney 2002 Gay games and querying Australian national space. *Environment and Planning D: Society and Space*, 23(3), 435-452.
- Waite, G. (2003). Gay games: Performing 'community' out from the closet of the locker room. *Social & Cultural Geography*, 4(2), 167-183.
- Washington, M., McKay, S. (2011). The controversy over Montréal: The creation of the outgames in the field of gay and lesbian sports. *Canadian Journal of Administrative Sciences/Revue Canadienne des Sciences de l'Administration*, 28(4), 467-479.
- Warner, M. (2013) "Queer Gezegen Korkusu: Queer Politika ve Toplumsal Teoriye Giriş", *Queer Tahayyül*, Ed: Yardımcı, S. ve Güçlü Ö, 17-26, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek, H., *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 171, 295-300, 2005.
- Yıldırım, A., Şimşek, H., *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 253, 341-342, 2013.
- Yıldız Ekin, M. T. (2005). Spor basınında futbol anlatım dili: manşet ve başlıklar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 93-106.

Zabus, C., Coad, D. (Eds.). (2013). *Transgender experience: Place, ethnicity, and visibility*. Routledge.

Zeigler, C. (2016). *Fair play: How LGBT athletes are claiming their rightful place in sports*. Akashic Books.

İnternet Kaynakları

Http-1 <http://www.gazetekadikoy.com.tr/spor/queer-olympixe-yasak-h14842.html>

Http-2 <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/08/24/kadikoy-kaymakamligi-queer-olympixi-yasakladi>

Http-3 <http://alansavunmasi.org/donald-trumpin-oglu-transseksuel-sporcuyla-alay-etti/>

Http-5 <http://www.hurriyet.com.tr/sporarena/cas-caster-semenya-kararini-acikladi-41200162>

Http-5 <http://www.gazetevatan.com/dogustan-dopingliler-735253-pazar-vatan/>

Http-6 <https://www.eqlsf.info/>

Http-7 <http://www.youcanplayproject.org/pages/get-help>